ארבעה אבות פרק ראשון בבא קמא ג.

הגלל. היינו שפעמים מגולה ופעמים מכוסה וכתיב כיה יכעור. ליתנה לחבירתה גלל זה רעי שהשן מכעורת לגלל כמו גלגי מדם וגלגי בהמה: **לידי ולידי.** ושלח וכיעור מרוייהו שהכלה ערוגה ופופו לחזור ולעמוד לכל לה כחתלה וכיעור היינו היכא דמכלית קרנא דמשמע וכיעור שמעבר לגמרי. [ה] ולי קשיא היכא מצי למימר לידי ולידי תלן דלא מכלית קרנא והא מכלית קרנא לכל לה מכלית לה הלכך מיכא למימר ולידי ולידי תלן מי לאו דכתב רחמנא משלחי רגל השור: **מה רגל לה שנא כו'.** דהא לה כתיב ביה וכעור: **מה תן לה שנא כו'.** דהא לה כתיב ביה ושילח: **או הא לה או הא לה או רגל משום דחויקה מצוי.** אבל תן לא: **או תן משום דיש הנאה לחויקה.** אבל רגל לא: **מכדי.** תן ורגל שקולין הן שלחן זה תמור מזה שהרי כשניהם יש בהן לד תמורי: **ויכלו שניהם.** מוגלת: **דהי מינייהו מפקת.** לגלגי מיני מיניה הא שניהן שוין: **מילעריך.** ליה ועבד לחי מפקת מוגלת הוה לחמינת הני מילי היכא דשלחי מיהו בכוונה לרעות בשדה מכיהו אבל חזלה ממילא לה: **קמ"ל.** ועבד וכיון דנפקת לן תן לממילא מוכער לחמת רגל וילפה מיניה: **נפתכתה כתוכל להנאתה.** והפילתו או טיונפה פירות להנאתה [ו] שנתגלגלה עליהן כדרך פוסים וחמוריס דהיינו דומיא דתן שים הנאה להזיקו: **ומאי שנא תן.** מהנך דקא מוקמת מילתיה דכל פפא כתולדה דתן וכגל: כל היכי דרך הילוך שלה בכוונה הוי תולדה דרגל דהזיקו מצוי ואין כוונתו להזיק: **וכשערה.** שנדבקו בליס בשערה ונגררתן ושכרתן: **מאי שנא רגל.** דמייתי להיכי מצוי כו': **אב שערה.** נור עמוק י' טפחים היינו אב דנכך דלכו להמית: **ווה אב לנזקין.** לאם נפל שור נכור תשעה ומת פטור נעל הכור ואם הזיק חייב ואב הוא דהא מדיוקא דקרא נפקא מדכתיב והמת יהיה לו דמשמע נור עשרה דבר מקטיל הוא חייב במיתת השור הא נעיל מכאי במיתה לא חייב הא נניקין מתחייב. ליתא למאיניא קוף זה אב למיתה וזה אב לנזקין דכי היכי דנפיק לן מקרא נור עשרה למיתה נפקא לן נור ט' לנזקין דכתיב[ז] ונפל שמה שור או חמור משמע בין מת ובין הזיק נעל הכור יצלם ומיהו אם מת השור לחמור לענין נכור תשעה פטור ללא מחמת הכור מת לחין נו כדי להמית אבל הזיק חייב דכור תשעה כר נזקין הוא: **אלנו או מכינו שכניהן כרשות הרבים.** ומתקלו נהן בני אדם והזיקו להם: **דאפקריניהו.** שהפקירן ונתנן ברשות הרבים: **בין לרב בין לשמואל.** דפליגי בפרק המניח את הכד (לקמן דף מח:): **היינו נור.** דמרוייהו אמרו כל מקלה שהפקיר נפקא לן מנור לחייב כי היכי דנור חיוכו נרה"ר היא הפקר כדאמרינן לקמן בפ' שור שגגח את הפרה (דף מט: ג) שעל עסקי כריית ופתיחה בח לו לף כל מקלה שהפקירה חייב: לי

הא דלא מכלייא קרנא. פ"ה שאת שעתיד לגמות אבל לא כתחלה וקשה והא מכלית קרנא שגם הבעלים הם יכולים לקנור אלא ר"ל שנופף פירות להנאתה מכל מקום קרי ליה לקמן לענייפת פירות להנאתה תולדה היון דפשטיה דקרא דמכלית קרנא[ח]: **והא** דמכלייא קרנא. ות"ת ולכמוב לחמנת ושילח ולא נעי וכיער ויש לומר דהוה אמינא דוקא דשילח שלוחו מלקמן: **דומיא** דרגל. ות"ת ונימת תיפכח דהא דמקשין לחומרת הנ"מ מיפוקא אבל נחמונת לא ומומר ר"ת דמדה היא נחמורה לא שנא נפיקוחא ונ"ם נחמונת: **ושן בהמות אשלה בם.** תע"ג לחמרינן נעלמא [נספרי פרשת האזינו] בהמות שים להן חרם כחם ונוכסות וממיחות דהוי נשיכה שהיא תולדה דקרן מכל מקום חייבי נמי נחיות רעות שדרכו ולכלות להנחתן כדחמרינן ושן בהמות ושן דמיה כרת ושיה בכלל בהמה:

איצטריך ס"ד אפינא ה"מ **היכא דשלח שלוחו.**

ות"ת תיקשי הסמת הא לפניך לעיל טעמת לכתב לחמנת כלאשר יבער הגלל הא לאו הכי נמאי מוקמית והסמת ליכא למעוי כלעיל וי"ל דה"ק נבייתת דאלו לא נחמר ושילח הוה משקרגמן מכאשר יבער הגלל וכי תאי גוונא מיכא נרים מיהו נשך

(ב"מ דף סא.):

לא י' כתיב ולא ט' כתיב. מימה לכנס' הפרה (לקמן דף נ: ושם) תנן מה טור יש בו כדי להמית עשרה פי' נקונטו' דסחם טור יש בו י' ל"ל י' כתיב ועוד קשה להכא לריש מוהמת יהיה לו ועוד לכסמון פריך סוף סוף זה אב למיתה וזה אב לנזקין ופי' הקונטו' דעבל שמה שור מעמע בין מת בין הוכ ל"ל כי דרשינן שור ולא חלש הוה ליה למעט נמי חלש ממקין ע"כ נראה לפרש לסחם טור עמוק הרבה ונראין טור והמת דנזיכת הכתוב הוא ולהכי מילטרין תרוייהו והכי פריך לף ט' כתיב ולא י' כתיב בהדי' ומסיק סוף סוף זה אב למיתה וזה אב לנזקין פירוש כין דכור י' לף כתיב בהדיה חלש מפקי' מקנרא מוהמת יהיה לו דכשעין כדי להמית וקים להו לרבנן דהיינו טור י' טור ט' נמי הוי שכרא דהוי אב לנזקין כין דיש בו כדי להזיק ומכל מקום לא ממעטינן חלש ממזקי' דקרא דוקא שמה שור לא חלש חד טור למיתה וחד טור לנזקין ומכל מקום לא ממעטינן חלש מילי חלש נטור י' ובירושלמי דרשי דהוה ליה למימכא כי יפחח חיש כי יכרה חיש טור למה כתיב טור טור חלש חד טור למיתה וחד טור לנזקין ומכל מקום לא ממעטינן חלש ממזקי' דקרא דוקא שמה שור לא